

Posudek na bakalářskou práci – posudek oponenta

Ladislav Zelenka, Chodsko v Říšské župě Sudety (1938/39-1945), Plzeň 2022, 68 s. + VI s. příloh
(ved. práce: PhDr. Miroslav Breitfelder, Ph.D., KHI FPE ZČU v Plzni)

Posuzovaná bakalářská práce se, alespoň podle jejího názvu, zabývá problematikou vývoje Chodska v letech 1938–1945. To by samo o sobě bylo téma zajímavé a existuje k němu i dost relevantních informačních zdrojů. Ve skutečnosti však název neodpovídá realitě práce, jelikož ta má zcela jiný záběr. Zarážející je již autorovo tvrzení na s. 8, kde píše o analýze „části Chodska, zejména Horšovskotýnska“. Drtivá většina práce se skutečného Chodska netýká vůbec a autor se věnuje především vývoji Horšovského Týna a třeba i Holýšova, které s Chodskem nemají nic společného ani vzdáleně. A i samotný stávající název práce postrádá logiku a je v rozporu s historickou skutečností: ani ta v listopadu 1938 zabraná část skutečného českého Chodska, která byla přičleněna k Říši, neměla s Říšskou župou Sudety nic společného, byla správně přičleněna k Bavorsku. Je zarážející, že se autorovi takové zmatení pojmů přihodilo.

Práce se k osudnému období let 1938–1945 dostává přes vývojové úvodní kapitoly od roku 1918, popisuje německou iredentu a vyjednávání československých vlád se zástupci tzv. českých Němců a události dovádí až do roku 1938, který zevrubně analyzuje. V regionálním výkladu se však počínaje kapitolou 4 opět zabývá „neChodskem“: Horšovským Týnem. Výjimkou je kapitola 5, kde se přece jen o Chodsku trošku i píše, ovšem kapitola 6 se kromě Postřekova opět věnuje vývoji ve zcela nechodských lokalitách (Poběžovice a Stod). Také kapitola 7 se zaměřila na vývoj německých obcí v Sudetech (Lišina, Čelákovy), kde patrně živého Choda nikdy ani neviděli. V kapitole 8 se opět Chodskem miní Horšovský Týn a Poběžovice. Následuje kapitola 9, která nás, opět v rozporu s názvem práce, zavádí překvapivě do protektorátu. Kapitola 10 se snaží o reflexi vývoje školství, ovšem povětšinou na příkladu ryze nechodského Blížejova. To samé platí o dalších kapitolách práce, kde je zmiňován odboj Čechů, ovšem nikoliv na Chodsku, ale kupř. ve Staňkově, Přívozci a jinde, a reflektována je problematika koncentračního tábora v Holýšově a pochod smrti ve Stodu na konci války. Poslední kapitola se věnuje osvobození západního pohraničí Československa a poválečným událostem.

Jestli něco při čtení posuzované práce v myšlenkách autora tohoto posudku soustavně rezonovalo, byla to pohádka bratří Čapků o tom, jak pejsek s kočičkou vařili dort. Takový dojem práce evokuje především: na 68 stranách textu obsáhnout „dějiny lidstva“. S Chodskem jako takovým práce nemá společného téměř nic, podle autora se totiž nacházelo prostě všude. V závěru práce autor píše: „Práce se mi psala dobře, jelikož se o toto téma dlouhodobě zajímám.“ Bohužel, poznat to z ní zrovna není... Mj. i proto, že chybí i klíčová regionální literatura k dějinám Chodska za okupace (Jan Vrba, Chodský černý týden; Miloslav Moulis, Uloupená Šumava. K historii území připojeného v letech 1938–1945 k Bavorsku; Karel Řeháček, Aktivity Alfréda Baumanna ve věci dodatečného záboru části Chodska), dokonce i k dějinám toho Horšovskotýnska a Holýšovska (třeba K. Řeháček, Holýšovská zbrojovka a pracovní nasazení cizích státních příslušníků v letech 1939–1945), které autor za Chodsko zaměňuje. A k dějinám školství v letech 1938–1945? Co třeba Kural a Radvanovský a jejich „Sudety“ pod hákovým křížem? Především však chybí vymezení pojmů, minimálně těch sociogeografických, třeba toho nešťastného Chodska...

Autor se snažil zhodnotit se náročného tématu, jenže úplně nejlépe to nedopadlo. Přesto však jeho úsili oceňuji, a přes veškeré výtky, které vůči práci mám, ji k obhajobě doporučuji. Snad se při ní autor úspěšně pokusí mé námítky vyvrátit, ovšem jiné hodnocení než to odpovídající stupni **dobře** mu bohužel navrhnout nemohu.

V Plzni dne 3. 6. 2022

PhDr. Karel Řeháček, Ph.D.
Státní oblastní archiv v Plzni